

**ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ Δ/ΝΣΗ
Π/ΘΜΙΑΣ & Δ/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

ΑΡΙΘ. ΠΡΩΤ.: 30456

ΕΛΗΦΘΗ: 19/9/2016

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ,
ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Βαθμός Ασφαλείας:
Να διατηρηθεί μέχρι:
Βαθμός Προτεραιότητας

**ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ Π/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Δ/ΘΜΙΑΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ, ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ & ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ Π.Ε.
ΤΜΗΜΑ Α' ΣΠΟΥΔΩΝ
& ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ**

Μαρούσι, 19-9-2016

Αρ. Πρωτοκόλλου :152323/Δ1

Ταχ. Δ/ση : Ανδρέα Παπανδρέου 37
Τ.Κ. – Πόλη : 15180 – Μαρούσι
Ιστοσελίδα : <http://www.minedu.gov.gr>
Email : spudopre@minedu.gov.gr
Πληροφορίες : Π. Αγγελόπουλος
Κ. Γκουνέλα
Τηλέφωνο : 210 344 2248

ΠΡΟΣ:1. Περιφερειακούς Δ/ντές Εκπ/σης
2. Προϊσταμένους Επιστημονικής & Παιδαγωγικής
Καθοδήγησης Π.Ε. (μέσω των Περιφ. Δ/νσεων
Εκπ/σης της χώρας)
3. Σχολικούς Συμβούλους Δημοτικής Εκπαίδευσης
(μέσω των Περιφ. Δ/νσεων Εκπ/σης της χώρας)
4. Διευθυντές Π.Ε. της χώρας
5. Διευθυντές, Προϊσταμένους & Διδακτικό
Προσωπικό των Δημόσιων και Ιδιωτικών σχολικών
μονάδων (μέσω των Δ/νσεων Π.Ε)

ΚΟΙΝ.: Ι.Ε.Π.

info@iep.edu.gr

**ΘΕΜΑ: « Αναδιάρθρωση, εξορθολογισμός και διαχείριση της διδακτέας ύλης για το μάθημα της
Γλώσσας στο Δημοτικό Σχολείο»**

Λαμβάνοντας υπόψη τη με αριθμ. 35/8-09-2016 Πράξη του Δ.Σ. του Ι.Ε.Π και σε ό, τι αφορά στην αναδιάρθρωση, στον εξορθολογισμό και στη διαχείριση της διδακτέας ύλης για το μάθημα της Γλώσσας στο Δημοτικό Σχολείο για το σχολικό έτος 2016-2017, ισχύουν τα κάτωθι:

Γλώσσα Δημοτικού (Τάξεις: Α', Β', Γ', Δ', Ε', Στ')

ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ-ΟΔΗΓΙΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

**ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΞΟΡΘΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΥΛΗΣ
ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ**

Η παρούσα πρόταση αναδιάρθρωσης και εξορθολογισμού της διδακτέας ύλης στηρίχτηκε στην αναγκαιότητα να ανταποκριθεί η διδασκαλία του μαθήματος της Γλώσσας στις συνεχώς μεταβαλλόμενες εκπαιδευτικές ανάγκες των μαθητών/τριών. Οι κοινωνικές αλλαγές που έχουν επέλθει τα τελευταία χρόνια οδηγούν σε νέους στόχους και νέα περιεχόμενα, συμβατά με τις διαμορφωθείσες κοινωνικές και πολιτισμικές συνθήκες. Για

τον λόγο αυτό, κρίνεται αναγκαίο να γίνει αναδιάρθρωση και εξορθολογισμός της διδακτέας ύλης, ώστε:

- να εξοικονομηθεί ποσοτικός και ποιοτικός χρόνος για δραστηριότητες που προάγουν τη δημιουργική και κριτική σκέψη των μαθητών/τριών μέσα από τις διαδικασίες της διερευνητικής-ανακαλυπτικής και κοινωνικής μάθησης, όπως είναι τα σχέδια εργασίας και η εξοικείωση με το λογοτεχνικό βιβλίο (φιλιανγνωσία),
- να υπάρξει χρόνος για εμβάθυνση στη διδακτέα ύλη και για ομαδοσυνεργατικές διαδικασίες διδασκαλίας που συμβάλλουν στην ανάπτυξη των γνωστικών δεξιοτήτων,
- να δοθεί στους εκπαιδευτικούς η δυνατότητα να σχεδιάσουν τη διδασκαλία τους, λαμβάνοντας υπόψη και τις ιδιαιτερότητες της δικής τους τάξης (αλλόγλωσσοι μαθητές/τριες, μαθητές/τριες με μαθησιακές δυσκολίες κ.ά.),
- να αναπτυχθεί η διαφοροποιημένη διδασκαλία και να ανταποκριθεί η μάθηση στις πραγματικές ανάγκες των μαθητών/τριών και στο επίπεδο μαθησιακής ετοιμότητάς τους,
- να απαλλαγεί η μαθησιακή διαδικασία από ύλη που επικαλύπτεται είτε κάθετα (από προηγούμενες ή και επόμενες τάξεις), είτε οριζόντια (από άλλα μαθήματα, διαθεματικά),
- να δοθεί χρόνος στους/στις εκπαιδευτικούς για υλοποίηση δραστηριοτήτων ανακεφαλαίωσης, αναπλαισίωσης της γνώσης και αναστοχασμού,
- να διασφαλιστεί η δυνατότητα στους μαθητές/τριες να μαθαίνουν στο σχολείο, χωρίς να χρειάζεται να καταφεύγουν σε εξωσχολική βοήθεια.

Ο προτεινόμενος εξορθολογισμός της ύλης της Γλώσσας εξοικονομεί διδακτικές ώρες, τις οποίες μπορεί ο/η εκπαιδευτικός να τις διαθέσει σε σχέδια εργασίας που ανταποκρίνονται στις εκπαιδευτικές ανάγκες των μαθητών/τριών, στην έρευνα, στην καινοτομία, στην αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών και στην επεξεργασία λογοτεχνικών κειμένων. Για τον λόγο αυτό, δεν απαιτείται η γραμμική παρουσίαση όλων των εννοιών. Ο/Η εκπαιδευτικός μπορεί να κάνει επιλογές στην παρουσίαση των εννοιών, ανάλογα με τους/τις μαθητές/τριες και τα ενδιαφέροντά τους, ώστε να αξιοποιήσει τον χρόνο εποικοδομητικά στην υλοποίηση σχεδίων εργασίας. Τα σχέδια εργασίας μπορούν να αφορμώνται είτε από τα προτεινόμενα θέματα του εγχειριδίου, είτε από τις αναδυόμενες εκπαιδευτικές ανάγκες των μαθητών/τριών και από τα μαθητικά ενδιαφέροντα. Στο πλαίσιο αυτό, προτείνεται στους/στις εκπαιδευτικούς να σχεδιάσουν και να υλοποιήσουν σχέδια εργασίας τόσο από αυτά που περιλαμβάνονται στους παρακάτω πίνακες όσο και δικά τους, με θέματα που άπτονται των ενδιαφερόντων των μαθητών/τριών και των θεματικών αξόνων των εγχειριδίων.

Επιπλέον, η διδακτέα ύλη έχει ως βασική, αλλά όχι ως αποκλειστική αναφορά τα ισχύοντα σχολικά εγχειρίδια. Ο/Η εκπαιδευτικός δύναται να αναζητεί – πλέον κυρίως στο διαδίκτυο – πρόσθετο υλικό για τη διδασκαλία και να ανατροφοδοτεί ανάλογα τον προγραμματισμό της. Ως μαθησιακοί και διδακτικοί πόροι μπορούν να αξιοποιηθούν έγκριτες έντυπες ή/και ηλεκτρονικές πηγές (π.χ. ιστοσελίδες φορέων που εποπτεύονται από το Υπουργείο Παιδείας ή το Υπουργείο Πολιτισμού ή φορέων με αξιόλογο εκπαιδευτικό και πολιτιστικό έργο), κατά την κρίση του/της εκπαιδευτικού και σύμφωνα με τις ανάγκες της τάξης, στο πλαίσιο ανανέωσης των ηλεκτρονικών πηγών οι οποίες αναφέρονται στα σχολικά εγχειρίδια.

Παράλληλα, κρίνεται ιδιαίτερα σημαντική η διδασκαλία της Λογοτεχνίας με την προβλεπόμενη χρήση του Ανθολογίου ή/και πρόσθετων κειμένων και ανάλογου οπτικοακουστικού υλικού για τον εμπλουτισμό της διδασκαλίας, καθώς μπορεί να προσφέρει τις απαραίτητες προεκτάσεις της μάθησης από το μάθημα της Γλώσσας, καλλιεργώντας τη φιλιανγνωσία των μαθητών/τριών. Η εξοικείωση των μαθητών/τριών με το βιβλίο και την ανάγνωση και η σταδιακή εδραίωση της φιλικής σχέσης τους με το λογοτεχνικό βιβλίο τους/τις βοηθάει να αναπτύξουν την κριτική και δημιουργική τους σκέψη, να δραστηριοποιούν τη φαντασία τους και την εφευρετικότητά τους, να εμπλουτίζουν την αισθητική τους καλλιέργεια, να δοκιμάζουν τα συναισθήματά τους αναπτύσσοντας τη συναισθηματική τους νοημοσύνη, να καλλιεργούν τη γλωσσική τους έκφραση με έμμεσο και

βιωματικό τρόπο, και εν κατακλείδι να συγκροτούν ολόπλευρα την προσωπικότητά τους. Πρόκειται για ένα πολυδιάστατο στόχο, ο οποίος μπορεί να επιτευχθεί μέσα από την ανασύσταση της τάξης σε μια κοινότητα αναγνωστών, όπου η πρόκληση των μαθητών/τριών να ανατρέχουν και σε άλλα βιβλία παραπλήσιας θεματικής τους επιτρέπει σταδιακά να κατανοούν και να αποδεχτούν τη σχετικότητα και την πολλαπλότητα των ερμηνευτικών προσεγγίσεων των λογοτεχνικών κειμένων. Με τον τρόπο αυτό, οι μαθητές/τριες μπορούν να διατυπώνουν με σαφήνεια τις θέσεις τους, να αιτιολογούν τις απόψεις τους και σε βάθος χρόνου να επιχειρηματολογούν τεκμηριωμένα, με απώτερο στόχο την ανάπτυξη και καλλιέργεια της κριτικής τους σκέψης. Για τον λόγο αυτό, καλό είναι οι εκπαιδευτικοί από την αρχή της σχολικής χρονιάς να προβούν στη:

Δημιουργία και οργάνωση σχολικών βιβλιοθηκών και στον εμπλουτισμό τους με λογοτεχνικά βιβλία.

Δημιουργία ευχάριστων χώρων ανάγνωσης και ακρόασης.

Οργάνωση σχεδίου βάσει του οποίου θα πραγματοποιείται η ανάγνωση των λογοτεχνικών βιβλίων κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους.

Οργάνωση της κάθε τάξης ως αναγνωστικής ομάδας (καθορισμός συγκεκριμένης ημέρας και ώρας ανάγνωσης στην τάξη, συζήτησης και επιπλέον δραστηριοτήτων).

Τέλος, εκτός από το υπάρχον διδακτικό υλικό (Βιβλίο Μαθητή, Τετράδια Εργασιών), μπορεί να αξιοποιηθεί και το διαδραστικό-εμπλουτισμένο «Βιβλίο του μαθητή» στο «Ψηφιακό Σχολείο» (<http://ebooks.edu.gr/>). Επίσης, για ανάρτηση πολυτροπικών κειμένων που δημιουργούν-παράγουν οι μαθητές/τριες (με ενσωμάτωση εικόνων, κινούμενων εικόνων και βίντεο) μπορεί να αξιοποιηθεί η Ψηφιακή Εκπαιδευτική Πλατφόρμα για μαθητές και εκπαιδευτικούς «e-me» του Ψηφιακού Σχολείου (<http://e-me.edu.gr/>). Ως διαδικτυακοί πόροι για διδακτική αξιοποίηση αναφέρονται ενδεικτικά οι εξής:

- Η Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα. <http://www.greek-language.gr/greekLang/index.html>
- Πρωτεύας: Εκπαιδευτικά σενάρια για τα γλωσσικά μαθήματα. <http://proteas.greek-language.gr/>
- Πλατφόρμα «Αίσωπος» - Ψηφιακά Διδακτικά Σενάρια. <http://aesop.iep.edu.gr/>
- ΦΩΤΟΔΕΝΤΡΟ. Εθνικός συσσωρευτής εκπαιδευτικού περιεχομένου. <http://photodentro.edu.gr/aggregator/>
- Εθνικό Κέντρο Έρευνας και Διάσωσης Σχολικού Υλικού. <http://www.ekedisy.gr/>
- Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου
- <http://www.pi.ac.cy/pi/index.php?lang=el>
- Εθνική Πινακοθήκη <http://www.nationalgallery.gr/site/content.php>

Διδακτέα ύλη (Περιεχόμενο - Διαχείριση και ενδεικτικός προγραμματισμός)

ΜΑΘΗΜΑ/ΤΑΞΗ: ΓΛΩΣΣΑ Β΄ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ**ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ:**

1. ΓΛΩΣΣΑ Β΄ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ: Ταξίδι στον κόσμο της γλώσσας, Βιβλίο Μαθητή, τεύχος α΄, ΟΕΔΒ, Αθήνα, 2013.
2. ΓΛΩΣΣΑ Β΄ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ: Ταξίδι στον κόσμο της γλώσσας, Βιβλίο Μαθητή, τεύχος β΄, ΟΕΔΒ, Αθήνα, 2013.
3. ΓΛΩΣΣΑ Β΄ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ: Ταξίδι στον κόσμο της γλώσσας, Βιβλίο Μαθητή, τεύχος γ΄, ΟΕΔΒ, Αθήνα, 2013.
4. ΓΛΩΣΣΑ Β΄ Δημοτικού: Ταξίδι στον κόσμο της γλώσσας, Τετράδιο Εργασιών Μαθητή, τεύχος α΄, ΟΕΔΒ, Αθήνα, 2013.
5. ΓΛΩΣΣΑ Β΄ Δημοτικού: Ταξίδι στον κόσμο της γλώσσας, Τετράδιο Εργασιών Μαθητή, τεύχος β΄, ΟΕΔΒ, Αθήνα, 2013.
6. Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων, Α΄ & Β΄ Δημοτικού: Το δελφίνι, ΟΕΔΒ, έκδ. Στ΄, Αθήνα, 2011.
7. Εικονογραφημένο Λεξικό Α΄, Β΄, Γ΄ Δημοτικού: Το Πρώτο μου Λεξικό, ΟΕΔΒ, Αθήνα, 2009.

ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗΣ ΥΛΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΩΡΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΓΛΩΣΣΑΣ Β΄ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ		
Διδακτέα ύλη	Προτάσεις για διαχείριση της διδακτέας ύλης	Ενδεικτικός χρονικός προγραμματισμός
<u>ΒΙΒΛΙΟ ΜΑΘΗΤΗ (Β.Μ.): ΤΕΥΧΟΣ Α΄, ΤΕΤΡΑΔΙΟ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (Τ.Ε.): ΤΕΥΧΟΣ Α΄</u> <u>ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ Α΄, Β΄ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ</u>		
1^η Ενότητα Στο δρόμο για το σχολείο (σελ. 11) Υποενότητες (υπ.) 1. (σελ. 12)	Β.Μ.: Να διδαχθούν όλες οι υπ. (υποενότητες), εκτός από τις εξής: -4 (σελ. 15). Δραστηριότητα αντιγραφής και εικαστικής αποτύπωσης εικόνων του ποιήματος. Ως θεματολογία έχει διδαχθεί	Περίπου 6-8 διδακτικές ώρες.

2. (σελ. 13) 3. (σελ. 13) 4. (σελ. 15) 5. (σελ. 16) 6. (σελ. 18) 7. (σελ. 19) 8. (σελ. 20)	στη Μ.Π. της Α΄ τάξης (Οι εποχές και τα φυτά). -8 (σελ. 20). Εμπειρωτική υπ. αντιγραφής και ορθογραφίας. Ως θεματολογία διδάσκεται στη Μ.Π. της Β΄ τάξης (Μέσα μεταφοράς). Οι υπ. 1, 2, 3 μπορούν να διδαχθούν υπό μορφή παιχνιδιού ατομικά ή ομαδοσυνεργατικά. Οι υπ. 5, 6 που αφορούν κυρίως κατανόηση γραπού λόγου απαιτούν διάλογο και ερωταποκρίσεις. Στην υπ. 7 οι μαθητές/τριες μπορούν να συνεργαστούν ανά δυάδες. Τ.Ε.: Ασκ. 1,2,3,4. Κατ'επιλογήν εμπειρωτικές ασκήσεις. ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ: Να αξιοποιηθεί το κείμενο: «Η πρώτη μέρα στο σχολείο»	
2η Ενότητα Με το «σεις» και με το «σας» (σελ. 21) Υποενότητες 1. (σελ. 22) 2. (σελ. 23) 3. (σελ. 24) 4. (σελ. 24) 5. (σελ. 25) 6. (σελ. 25) 7. (σελ. 26) 8. (σελ. 26)	Β.Μ.: Να διδαχθούν όλες οι υπ. εκτός των εξής: -4 (σελ. 24). Υπ. συλλαβισμού που έχει καλυφθεί στην Α΄ τάξη και καλύπτεται και από επόμενες ενότητες (5,6,12). -6 (σελ. 25). Εμπειρωτική υπ. συλλαβισμού. Οι υπ. 1, 2, 3 δίνουν τη δυνατότητα παραγωγής προφορικού λόγου μέσα από ερωταποκρίσεις. Στις υπ. 5, 7, 8 οι μαθητές/τριες μπορούν να εργαστούν ομαδοσυνεργατικά. Τ.Ε.: Ασκ. 1,2,3,4,6,7. Κατ'επιλογήν εμπειρωτικές ασκήσεις. Να μην αξιοποιηθεί η άσκ. 5 (σελ. 13). Είναι απλή άσκηση αντιγραφής – ορθογραφίας. ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ: Να αξιοποιηθεί προαιρετικά το ποίημα: «Ο παπαγάλος» υπό μορφή παιγνιώδους δραστηριότητας.	Περίπου 6-8 διδακτικές ώρες.
3η Ενότητα Στον κόσμο των κόμικς (σελ. 27) Υποενότητες 1. (σελ. 28) 2. (σελ. 29) 3. (σελ. 29) 4. (σελ. 30) 5. (σελ. 31) 6. (σελ. 32) 7. (σελ. 33)	Β.Μ.: Να διδαχθούν όλες οι υπ. εκτός των εξής: -4 (σελ. 30). Αφορά τον ρόλο της εικόνας και εν μέρει διαφοροποιείται από τη λοιπή ενότητα. -9 (σελ. 34). Προαιρετική δραστηριότητα. Εντάσσεται στη διδακτέα ύλη της Γ΄ τάξης. Στις υπ. 1, 2 δύναται να αξιοποιηθεί ο καταγισμός ιδεών. Στην υπ. 3 να δοθεί βαρύτητα σε στρατηγικές αναδιήγησης κειμένου. Οι υπ. 5, 6, 7 διατίθενται για	Περίπου 5-7 διδακτικές ώρες.

8. (σελ. 33) 9. (σελ. 34)	ομαδοσυνεργατικές δράσεις. Στην υπ. 8 μπορεί ν' αξιοποιηθεί το παιχνίδι ρόλων. Τ.Ε.: Ασκ. 1,2,3,4,5. Κατ' επιλογήν εμπειρωτικές ασκήσεις. Να αξιοποιηθεί προαιρετικά η άσκ. 6 (σελ. 17), επειδή είναι εμπειρωτική της προαιρετικής υπ. 9. ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ: Να αξιοποιηθεί το ποίημα: «Όταν κάνουνε πόλεμο». Να μην αξιοποιηθεί το κείμενο «Ψέμα πρωταπριλιάτικο», το οποίο μπορεί να αξιοποιηθεί την πρωταπριλιά.	
4η Ενότητα Ετοιμασίες για το ταξίδι (σελ. 35) Υποενότητες 1. (σελ. 36) 2. (σελ. 36) 3. (σελ. 37) 4. (σελ. 38) 5. (σελ. 38) 6. (σελ. 40)	Β.Μ.: Να διδαχθούν όλες οι υπ. εκτός της: -3 (σελ. 37). Αποτελεί απλή δραστηριότητα ανάγνωσης και επεξεργασίας. Όλες οι υπ. μπορούν ν' αξιοποιηθούν για ομαδοσυνεργατική διδασκαλία. Στην υπ. 5 οι μαθητές/τριες στο πλαίσιο ενός σχεδίου εργασίας μπορούν να κάνουν λίστες με βάση τις πραγματικές τους ανάγκες και να τις παρουσιάσουν στην τάξη. Τ.Ε.: Ασκ. 1,2,3,4. Κατ' επιλογήν εμπειρωτικές ασκήσεις. Να μην αξιοποιηθούν οι εξής ασκήσεις: -Άσκ. 5 (σελ. 23). Χιουμοριστικό κείμενο. -Άσκ. 6 (σελ. 24). Άσκηση ορθογραφίας. ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ: Να αξιοποιηθεί το κείμενο: «Ξ όπως ο ξιφίας»	Περίπου 6-8 διδακτικές ώρες.
5η Ενότητα Πάμε για ψώνια; (σελ. 41) Υποενότητες 1. (σελ. 42) 2. (σελ. 43) 3. (σελ. 44) 4. (σελ. 45) 5. (σελ. 46) 6. (σελ. 48) 7. (σελ. 49) 8. (σελ. 50)	Β.Μ.: Να διδαχθούν όλες οι υπ. εκτός της: -5 (σελ. 46). Είναι υπ. καλλιέργειας δεξιοτήτων προφορικού λόγου και φαντασίας που προσφέρεται σε πολλές άλλες ενότητες. Οι υπ. 1, 4 προσφέρονται για παιχνίδι ρόλων και οι υπ. 2, 3 για ομαδοσυνεργατικές βιωματικές δράσεις. Στις υπ. 6, 7, 8 οι μαθητές/τριες μπορούν να συνεργαστούν σε δυάδες. Τ.Ε.: Ασκ. 1,2,3,4,5,6. Κατ' επιλογήν εμπειρωτικές ασκήσεις. ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ: Μπορεί να αξιοποιηθεί προαιρετικά το κείμενο «Μια φορά ήταν ... η Κολοτούμπα» στη Μ. Π. στην τελευταία ενότητα που αφορά τη διατροφή μας.	Περίπου 7-9 διδακτικές ώρες.
6η Ενότητα Είμαστε έτοιμοι;	Β.Μ.: Να διδαχθούν όλες οι υπ. εκτός της: -5 (σελ. 57). Προαιρετική δραστηριότητα.	Περίπου 6-8 διδακτικές ώρες.

(σελ. 51) Υποενότητες 1. (σελ. 52) 2. (σελ. 53) 3. (σελ. 55) 4. (σελ. 56) 5. (σελ. 57)	Εντάσσεται στη διδακτέα ύλη της Γ΄ τάξης. Στην υπ. 1 μπορεί να γίνει χρήση του διαδικτύου ως πηγής άντλησης πληροφοριών (με την καθοδήγηση του εκπαιδευτικού) και στην υπ. 2 ν' αξιοποιηθεί ο καταϊγισμός ιδεών. Η υπ. 3 απαιτεί στρατηγικές αναδιήγησης του κειμένου. Στην υπ. 4 μπορεί να αξιοποιηθεί η συνεργασία σε дуάδες. Τ.Ε.: Ασκ. 2,3,4. Κατ'επιλογήν εμπεδωτικές ασκήσεις. Να μην αξιοποιηθούν οι εξής ασκήσεις: -Άσκ. 1 (σελ.31). Αφορά επανάληψη στην αλφαβήτωση, με την οποία τα παιδιά έχουν ασχοληθεί στην ενότητα 4 -Άσκηση 5 (σελ. 33). Αφορά άσκηση πάνω στη διδακτέα ύλη της Γ΄ τάξης. ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ: Μπορεί να αξιοποιηθεί προαιρετικά το κείμενο «Το τρομαγμένο χελιδονάκι» στη Μ. Π. της Β΄ Δημοτικού στην ενότητα 6 που αφορά τα ζώα.	
7η Ενότητα Πώς λέμε ΟΧΙ; (σελ. 59) Υποενότητες 1. (σελ. 60) 2. (σελ. 62) 3. (σελ. 62) 4. (σελ. 63) 5. (σελ. 64) 6. (σελ. 65) 7. (σελ. 66) 8. (σελ. 67)	Β.Μ.: Να διδαχθούν κατ' επιλογήν οι υπ.: -2 (σελ. 62) -3 (σελ. 62) -4 (σελ. 63) Οι ανωτέρω υπ. αποτελούν εμπέδωση της ύλης της Α΄ Δημοτικού. Η υπ. 1 προσφέρεται για ομαδικά σχέδια εργασίας σχετικά με το έπος του '40 και παρουσίαση στην τάξη ή σε άλλο χώρο του σχολείου. Οι υπ. 5, 6, 7 περιλαμβάνουν δραστηριότητες εξάσκησης σε γραμματικά φαινόμενα. Στην υπ. 8 οι μαθητές/τριες μπορούν να εργαστούν συλλογικά ως ομάδα και αξιοποιώντας τον καταϊγισμό ιδεών να συνθέσουν ένα παραμύθι και να το εικονογραφήσουν. Τ.Ε.: Ασκ. 3,5,6,7,8,9,10,11. Κατ'επιλογήν εμπεδωτικές ασκήσεις. Να μην αξιοποιηθούν οι εξής ασκήσεις: -Άσκ. 1,2,4 (σελ. 35,36). Αφορούν τις κατ' επιλογήν υπ. 2,3,4. ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ: Να αξιοποιηθεί το επετειακό κείμενο «Ασπρογάλανο πανί». Να αξιοποιηθεί προαιρετικά το λαϊκό παραμύθι	Περίπου 7-9 διδακτικές ώρες.

	«Η σφυρίχτρα».	
8η Ενότητα Το ταξίδι στη Χωχαρούπα (σελ. 69) Υποενότητες (σελ. 70) (σελ. 72) (σελ. 72) (σελ. 73) (σελ. 74) (σελ. 76) (σελ. 77)	Β.Μ.: Να διδαχθούν όλες οι υπ. εκτός της: -6 (σελ. 76). Αφορά δραστηριότητα κατανόησης κειμένου και προβολής αξιών που έχουν συζητηθεί στην ενότητα 3. Μπορεί να αξιοποιηθεί απλώς ως προς την κατανόηση του τόπου προορισμού του ταξιδιού. Οι υπ. 1, 5 προσφέρονται για παιχνίδια ρόλων. Οι υπ. 2, 3, 4 περιλαμβάνουν δραστηριότητες εξάσκησης σε γραμματικά φαινόμενα. Στις υπ. 7, 8 οι μαθητές εργαζόμενοι σε ομάδες, ορμώμενοι από τα ποιήματα του βιβλίου, μπορούν με παιγνιώδη τρόπο να δημιουργήσουν τα δικά τους ποιήματα. Τ.Ε.: Ασκ. 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10. Κατ'επιλογήν εμπεδωτικές ασκήσεις. ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ: Να αξιοποιηθούν προαιρετικά τόσο το ποίημα «Η Αρετούσα» όσο και τα «Αινίγματα, παροιμίες και γλωσσοδέτες». Η θεματολογία τους εμπίπτει στη διδακτέα ύλη και της επόμενης τάξης.	Περίπου 9-11 διδακτικές ώρες.

<u>Β.Μ.: ΤΕΥΧΟΣ Β', Τ.Ε.: ΤΕΥΧΟΣ Α', Β'</u> <u>ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ Α', Β' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ</u>		
9η Ενότητα «Που λες, είδα...» (σελ. 7) Υποενότητες (σελ. 7) (σελ. 8) (σελ. 9) (σελ. 9) (σελ. 10) (σελ. 10) (σελ. 11) (σελ. 12) (σελ. 14)	Β.Μ.: Να διδαχθούν όλες οι υπ. εκτός των εξής: -6 (σελ. 10). Είναι εμπεδωτική της υπ. 5. -7 (σελ.11). Εντάσσεται στη διδακτέα ύλη της Γ' τάξης. Στις υπ. 1, 2 μπορεί να αξιοποιηθεί ο καταγισμός ιδεών και οι ερωταποκρίσεις. Οι υπ. 3, 4, 5, 9 αξιοποιούνται ως δραστηριότητες εξάσκησης σε γραμματικά φαινόμενα. Στην υπ. 3 μπορεί να αξιοποιηθεί το παιχνίδι "Μάντεψε τι είναι". Η υπ. 8 προσφέρεται για ομαδοσυνεργατικές εργασίες. Τ.Ε.: Ασκ. 1,2,3,4,5,6,7,8,9. Κατ'επιλογήν εμπεδωτικές ασκήσεις. -Άσκ. 10 (σελ. 57). Προαιρετική. ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ: Να αξιοποιηθεί το ποίημα: «Το φεγγαράκι».	Περίπου 8-10 διδακτικές ώρες.
10η Ενότητα ΠΡΟΣΟΧΗ! Τι λέει εκεί;	Β.Μ.: Να διδαχθούν όλες οι υπ. εκτός των εξής:	Περίπου 8-10 διδακτικές ώρες

(σελ. 15) Υποενότητες 1. (σελ. 17) 2. (σελ. 18) 3. (σελ. 19) 4. (σελ. 20) 5. (σελ. 21). 6. (σελ. 22) 7. (σελ. 22) 8. (σελ. 23)	-6 (σελ. 22). Εμπεδωτική δραστηριότητα -7 (σελ. 22). Άσκηση ορθογραφίας. Στις υπ. 1, 2, 4 μπορεί ν'αξιοποιηθεί ο καταγιγισμός ιδεών και οι ερωταποκρίσεις. Η υπ. 4 προσφέρεται και για ομαδοσυνεργατικές εργασίες. Οι υπ. 3, 5, 8 περιλαμβάνουν δραστηριότητες εξάσκησης σε γραμματικά φαινόμενα. T.E.: Ασκ. 1,2,3,5,6,7,8. Κατ' επιλογήν εμπεδωτικές ασκήσεις. Να μην αξιοποιηθεί η άσκ. 4 (σελ. 61). Είναι σχετικά δύσκολη και εντάσσεται στη διδακτέα ύλη της Γ' τάξης. ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ: Να αξιοποιηθεί προαιρετικά το κείμενο «Ο Σαλίγκαρος βγαίνει αμαξάδα».	
11η Ενότητα Τι βιβλίο είναι αυτό; (σελ. 25) Υποενότητες 1. (σελ. 26) 2. (σελ. 26) 3. (σελ. 27) 4. (σελ. 28) 5. (σελ. 28) 6. (σελ. 30) 7. (σελ. 30) 8. (σελ. 32) 9. (σελ. 33) 10. (σελ. 34) 11. (σελ. 35) 12. (σελ. 36) 13. (σελ. 37)	B.M.: Να διδαχθούν όλες οι υπ. εκτός της: -3 (σελ.27). Στην υπ. 1 μπορεί ν'αξιοποιηθούν οι ερωταποκρίσεις. Στις υπ. 2, 4, 5, 6, 10 οι μαθητές/τριες εξασκούνται (ατομικά ή σε δυάδες) στην αναζήτηση λέξεων στο λεξικό. Η υπ. 7 αποτελεί ατομική δραστηριότητα. Οι υπ. 8, 9, 13 περιλαμβάνουν δραστηριότητες εξάσκησης σε γραμματικά φαινόμενα. Οι υπ. 11 και 12 ενδείκνυται να αξιοποιηθούν για την κλίση των ουσιαστικών σε -ος στην υπ. 13 και για τον εμπλουτισμό του λεξιλογίου των παιδιών, προαιρετικά δε για ορθογραφία, αντιγραφή. T.E.: Ασκ. 1,2,3,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14. Κατ' επιλογήν εμπεδωτικές ασκήσεις. Προτείνεται να αξιοποιηθούν περίπου οι μισές. ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ: Να αξιοποιηθεί το κείμενο: «Ο μικρός κάστορας και η ηχώ».	Περίπου 10-12 διδακτικές ώρες.
12η Ενότητα Ποπό! Κόσμος που περνά (σελ. 39) Υποενότητες 1. (σελ. 39) 2. (σελ. 40) 3. (σελ. 42) 4. (σελ. 44) 5. (σελ. 44)	B.M.: Να διδαχθούν όλες οι υπ. εκτός της: -4 (σελ. 44). Εντάσσεται στη διδακτέα ύλη της Γ' τάξης. Η υπ. 1 προσφέρεται για ομαδικές εργασίες γύρω από τα χριστουγεννιάτικα έθιμα. Στην υπ. 2 οι μαθητές/τριες ασκούνται στη γραπτή περιγραφή ατομικά ή σε δυάδες. Οι υπ. 3, 6 προσφέρονται για επικοινωνιακό διάλογο γύρω από τη θεματική της	Περίπου 7-9 διδακτικές ώρες.

6. (σελ. 45) 7. (σελ. 46) 8. (σελ. 46)	ενότητας. Η υπ. 3 προτείνεται να μην αξιοποιηθεί ως προς τη διαδικασία ανάλυσης προτάσεων στα βασικά τους μέρη. Οι υπ. 5, 7, 8 περιλαμβάνουν δραστηριότητες εξάσκησης σε γραμματικά φαινόμενα. Τ.Ε.: Ασκ. 1,2,3,5,7,8,9,10,11. Κατ'επιλογήν εμπεδωτικές ασκήσεις. Να μη γίνει η άσκ. 6 (σελ. 76). Είναι εμπεδωτική της υπ. 4. ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ: Να αξιοποιηθεί το ποίημα «Χριστουγεννιάτικο δέντρο». Οι μαθητές εργαζόμενοι σε ομάδες μπορούν να συνθέσουν δικά τους σχετικά ποιήματα, να ζωγραφίσουν χριστουγεννιάτικα δέντρα, να φτιάξουν χριστουγεννιάτικες κάρτες, να τραγουδήσουν χριστουγεννιάτικα τραγούδια, κ.ά. Να αξιοποιηθούν προαιρετικά τόσο το ποίημα «Ο Χιονάνθρωπος», όσο και το κείμενο «Ο Αϊ-Βασίλης θα βρει το δρόμο του».	
13η Ενότητα Μες στο μουσείο (σελ. 47) Υποενότητες 1. (σελ. 48) 2. (σελ. 49) 3. (σελ. 50) 4. (σελ. 51) 5. (σελ. 51) 6. (σελ. 51) 7. (σελ. 52) 8. (σελ. 53) 9. (σελ. 55)	Β.Μ.: Να διδαχθούν όλες οι υπ. εκτός των εξής: -5 (σελ. 51). Αφορά περιγραφές ήχων και είναι σχετικά δύσκολη. -6 (σελ. 51). Μπορεί να αξιοποιηθεί κατ'επιλογήν οποτεδήποτε υπάρξει χρόνος ή στο τέλος της σχολικής χρονιάς. Η υπ. 1 προσφέρεται για καταιγισμό ιδεών, ερωταποκρίσεις, επίσκεψη σε τοπικό μουσείο και διερευνητική εργασία των μαθητών. Στην υπ. 2, αρκεί να συνειδητοποιήσουν οι μαθητές/τριες τα μορφολογικά χαρακτηριστικά της λεζάντας, κυρίως εργαζόμενοι/ες ομαδοσυνεργατικά στην άσκ. 4 του Τ.Ε. Στις υπ. 3, 4, 7, 8, 9 οι μαθητές/τριες μπορούν να εργαστούν ατομικά ή σε δυάδες. Τ.Ε.: Ασκ. 1,2,3,4,5,6,9,10,11. Κατ'επιλογήν εμπεδωτικές ασκήσεις. Προτείνονται ως πιο σημαντικές οι ασκ. 4,6. Να μη αξιοποιηθούν οι ασκ. 7,8 επειδή είναι εμπεδωτικές των υπ.5,6. ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ: Να αξιοποιηθεί το κείμενο «Τα ελληνάκια».	Περίπου 8-10 διδακτικές ώρες.

14η Ενότητα Με προσκαλούν και προσκαλώ (σελ. 57) Υποενότητες 1. (σελ. 58) 2. (σελ. 59) 3. (σελ. 60) 4. (σελ. 60) 5. (σελ. 61) 6. (σελ. 61) 7. (σελ. 62) 8. (σελ. 63) 9. (σελ. 64) 10. (σελ. 65)	Β.Μ.: Να διδαχθούν κατ' επιλογήν οι υπ.: -3 (σελ. 60) -5 (σελ. 61) Οι ανωτέρω υπ. αποτελούν παιγνιώδεις δραστηριότητες. -8 (σελ. 63). Εμπεδωτική δραστηριότητα. Οι υπ. 1, 2 προσφέρονται για καλλιέργεια προφορικού λόγου με ερωταποκρίσεις. Οι υπ. 4, 6, 7, 9, 10 μπορούν να αξιοποιηθούν ατομικά ή συλλογικά. Τ.Ε.: Ασκ. 1,2,3,4,5,6,9,10. Κατ' επιλογήν εμπεδωτικές ασκήσεις. Προτείνεται ν' αξιοποιηθούν περίπου οι μισές. ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ: Να αξιοποιηθεί το κείμενο: «Το ρολόι της Μάρως».	Περίπου 8-10 διδακτικές ώρες.
15η Ενότητα Αλληλογραφώ (σελ. 67) Υποενότητες 1. (σελ. 68) 2. (σελ. 69) 3. (σελ. 70) 4. (σελ. 70) 5. (σελ. 71) 6. (σελ. 72) 7. (σελ. 73) 8. (σελ. 74)	Β.Μ.: Να διδαχθούν κατ' επιλογήν οι εξής υπ.: -2 (σελ. 69). -4 (σελ. 70) -5 (σελ. 71) Οι ανωτέρω υπ. μπορούν να αντικατασταθούν από μια οποιαδήποτε άλλη αυθεντική μορφή επικοινωνίας. Προτείνεται να αξιοποιηθεί το διαδίκτυο. -6 (σελ. 72). Έχει καλυφθεί στην ενότητα 2, του 1^{ου} τεύχους. Η υπ. 1, προσφέρεται για καλλιέργεια προφορικού λόγου με ερωταποκρίσεις. Οι υπ. 3, 7, 8 μπορούν να αξιοποιηθούν ατομικά ή συλλογικά. Τ.Ε.: Ασκ. 1,2,3,4,5,6. Κατ' επιλογήν εμπεδωτικές ασκήσεις. ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ: Να αξιοποιηθεί το ποίημα «Ο υπολογιστής μου»	Περίπου 6-8 διδακτικές ώρες.
16η Ενότητα Νιώθω (σελ. 75) Υποενότητες 1. (σελ. 76) 2. (σελ. 77) 3. (σελ. 77) 4. (σελ. 77) 5. (σελ. 78) 6. (σελ. 79) 7. (σελ. 80)	Β.Μ.: Να διδαχθούν όλες οι υπ. εκτός της: -2 (σελ. 77). Απλή άσκηση αντιγραφής - ορθογραφίας. Στις υπ. 1, 3, 4 οι μαθητές/τριες μπορούν να εργαστούν ομαδοσυνεργατικά. Οι υπ. 5, 6, 9 μπορούν να αξιοποιηθούν κατ' επιλογήν ως δραστηριότητες επεξεργασίας συναισθημάτων. Στην υπ. 7 δίνεται η δυνατότητα στους μαθητές να εργαστούν συλλογικά και να αντλήσουν πληροφορίες για το έθιμο της Αποκριάς. Οι υπ. 8, 9	Περίπου 6-8 διδακτικές ώρες.

8. (σελ. 81) 9. (σελ. 82)	περιλαμβάνουν δραστηριότητες εξάσκησης σε γραμματικά φαινόμενα. Τ.Ε.: Ασκ. 1,2,3,4,5,7. Κατ'επιλογήν εμπειρωτικές ασκήσεις. Να μην αξιοποιηθεί η άσκ. 6. Εντάσσεται στη διδακτέα ύλη της Γ'τάξης. ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ: Να αξιοποιηθεί το κείμενο «Θα σ'αγαπώ ό,τι κι αν γίνει». Να αξιοποιηθεί προαιρετικά το κείμενο «Η Αλφαβήτα δίχως ρο».	
<u>Β.Μ.: ΤΕΥΧΟΣ Γ', Τ.Ε.: ΤΕΥΧΟΣ Β'</u> <u>ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ Α', Β' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ</u>		
17η Ενότητα Εφημερίδες! Εφημερίδες! (σελ. 7) Υποενότητες 1. (σελ. 8) 2. (σελ. 8) 3. (σελ. 11) 4. (σελ. 12) 5. (σελ. 13) 6. (σελ. 14) 7. (σελ. 15)	Β.Μ.: Να διδαχθούν όλες οι υπ. εκτός της: -3 (σελ. 3). Μπορεί να αξιοποιηθεί στην ενότητα 8 της Μ. Π. της Β' Δημοτικού. Οι υπ. 1, 2 προτείνεται να υλοποιηθούν με αυθεντικά αποκόμματα εφημερίδων. Η υπ. 2 προσφέρεται για παιχνίδι ρόλων, ερωταποκρίσεις και συνεργασία σε ομάδες. Η υπ. 4 απαιτεί συνεργασία σε ομάδες. Ενδείκνυται η χρήση αυθεντικού υλικού. Η υπ. 6 να αξιοποιηθεί μόνο ως προς την εξάσκηση των μαθητών στην κλίση ουδέτερων ουσιαστικών και η υπ. 7 ως προς το σχηματισμό τροπικών επιρρημάτων. Τ.Ε.: Ασκ. 1,2,3,4,5,7: Κατ'επιλογήν εμπειρωτικές ασκήσεις. Ασκ. 8,9: Προαιρετικές. ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ: Να αξιοποιηθεί το λαϊκό «Χελιδόνισμα».	Περίπου 7-9 διδακτικές ώρες.
18η Ενότητα Ένα βιβλίο που σε ταξιδεύει (σελ. 17) Υποενότητες 1. (σελ. 18) 2. (σελ. 19) 3. (σελ. 20) 4. (σελ. 21) 5. (σελ. 22) 6. (σελ. 22) 7. (σελ. 24) 8. (σελ. 26)	Β.Μ.: Να διδαχθούν όλες οι υπ. εκτός των εξής: -5 (σελ. 22). Έχει καλυφθεί στην ενότητα 9 του Β' τεύχους. -7 (σελ. 24-25). Κρίνεται ως δύσκολη δραστηριότητα. Προτείνεται να μην πραγματοποιηθεί σε βάθος επεξεργασία του περιεχομένου και της δομής του κειμένου ενός τουριστικού οδηγού. Οι υπ. 1, 4 προσφέρονται για παιχνίδι ρόλων και ερωταποκρίσεις. Η υπ. 2 μπορεί να αξιοποιηθεί για εικαστικές δημιουργίες. Οι υπ. 6, 8 προτείνεται να υλοποιηθούν με αυθεντικό υλικό σε ομάδες. Τ.Ε.: Ασκ. 1,3,4,5,6. Κατ'επιλογήν εμπειρωτικές	Περίπου 7-9 διδακτικές ώρες.

	ασκήσεις. Να μην αξιοποιηθεί η άσκ. 2. Είναι εμπεδωτική της υπ. 5. ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ: Να αξιοποιηθεί το επετειακό κείμενο «Ο αγωνιστής με την πένα», με αφορμή την εθνική μας εορτή.	
19η Ενότητα Τα μάθατε τα νέα; (σελ. 27) Υποενότητες 1. (σελ. 29) 2. (σελ. 30) 3. (σελ. 31) 4. (σελ. 32) 5. (σελ. 33) 6. (σελ. 34)	Β.Μ.: Να διδαχθούν όλες οι υπ. εκτός των εξής: -4 (σελ. 32) -6 (σελ. 34) Οι ανωτέρω υπ. εντάσσονται στη διδακτέα ύλη της Γ΄ τάξης. Η υπ. 1 προσφέρεται για συζήτηση, εργασία σε ομάδες σχετικά με την τυπογραφία, επίσκεψη στα γραφεία μιας εφημερίδας, πλοήγηση στο διαδίκτυο σε ειδησεογραφικούς ιστοχώρους, κ.ά. Η υπ. 2 μπορεί ν' αξιοποιηθεί για συζήτηση γύρω από την προστασία του περιβάλλοντος. Η υπ. 3 δίνει τη δυνατότητα συζήτησης γύρω από τη χρησιμότητα των ασκήσεων ετοιμότητας και προσφέρεται για επεξεργασία, παρουσίαση και ανάρτηση ατομικών ή ομαδικών ρεπορτάζ των μαθητών σε χώρο ή σε ιστολόγιο του σχολείου. Η υπ. 5 αποτελεί δραστηριότητα εξάσκησης στην απαγγελία ποιημάτων και σε ασκήσεις γραμματικής. Τ.Ε.: Ασκ. 1,3,4. Κατ'επιλογήν εμπεδωτικές ασκήσεις. Να μην αξιοποιηθούν οι ασκ. 2,5. Είναι εμπεδωτικές των υπ. 4,6. ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ: Να αξιοποιηθεί το κείμενο «Ο κύριος Μπεν, η Μου και τα σκουπίδια»	Περίπου 9-11 διδακτικές ώρες.
20η Ενότητα Ποιος είναι; Τι κάνει; (σελ. 35) Υποενότητες 1. (σελ. 36) 2. (σελ. 36) 3. (σελ. 39) 4. (σελ. 41) 5. (σελ. 41) 6. (σελ. 42)	Β.Μ.: Να διδαχθούν προαιρετικά οι υπ. : -4 (σελ. 41) -6 (σελ. 42) Οι ανωτέρω υπ. είναι εμπεδωτικές δραστηριότητες. Η υπ. 1 προσφέρεται για χρήση αυθεντικού υλικού και ερωταποκρίσεις και η υπ. 2 για συζήτηση και περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση των μαθητών. Η υπ. 3 μπορεί ν' αξιοποιηθεί ποικιλοτρόπως για: συζήτηση γύρω από την εξαφάνιση των επαγγελματιών, παιχνίδια ρόλων, ομαδικές εργασίες, συνεντεύξεις με επαγγελματίες, παρακολούθηση βίντεο με επαγγέλματα που	Περίπου 8-10 διδακτικές ώρες

	δεν υπάρχουν σήμερα, κ.ά. Η υπ. 5 αποτελεί δραστηριότητα εξάσκησης σε ασκήσεις γραμματικής. Τ.Ε.: Ασκ. 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11. Κατ'επιλογήν εμπεδωτικές ασκήσεις. Προτείνεται ν' αξιοποιηθούν περίπου οι μισές. ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ: Να αξιοποιηθεί το κείμενο «Ο τελευταίος υπόκαμπος».	
21η Ενότητα Χρήσιμες οδηγίες (σελ. 43) Υποενότητες 1. (σελ. 44) 2. (σελ. 45) 3. (σελ. 46) 4. (σελ. 46) 5. (σελ. 47) 6. (σελ. 47) 7. (σελ. 48) 8. (σελ. 48) 9. (σελ. 49) 10. (σελ. 50)	Β.Μ.: Να διδαχθούν όλες οι υπ. εκτός των εξής: -7 (σελ. 48) -10 (σελ. 50) Οι ανωτέρω υπ. είναι εμπεδωτικές δραστηριότητες. Η υπ. 1 προσφέρεται για ομαδοσυνεργατικές εργασίες γύρω από τα πασχαλινά έθιμα. Για την κατανόηση του κατευθυντικού κειμένου προτείνεται να αξιοποιηθούν κατ'επιλογήν κάποιες από τις υπ. 2, 3, 4, 5, 6 ή να πραγματοποιηθούν βιωματικές ασκήσεις με αυθεντικά υλικά. Για συζήτηση γύρω από τη θεματική της ενότητας μπορούν να αξιοποιηθούν κατ'επιλογήν οι υπ. 8, 9. Τ.Ε.: Ασκ. 1,2,3,4. Κατ'επιλογήν εμπεδωτικές ασκήσεις. Να μην αξιοποιηθούν οι άσκ. 5,6,7. Είναι εμπεδωτικές της υπ. 7. ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ: Να αξιοποιηθεί το ποίημα «Ήρθε η Πασχαλιά». Να αξιοποιηθεί προαιρετικά το ποίημα «Προσευχή».	Περίπου 6-8 διδακτικές ώρες.
22η Ενότητα Πώς γίνεται; Πώς παίζεται; (σελ. 51) Υποενότητες 1. (σελ. 52) 2. (σελ. 53) 3. (σελ. 54) 4. (σελ. 55) 5. (σελ. 56) 6. (σελ. 57)	Β.Μ.: Να διδαχθούν όλες οι υποενότητες. Στην υπ. 1, για να ασκηθούν οι μαθητές/τριες στην κατανόηση οδηγιών, μπορούν να κατασκευάσουν χάρτινα παιχνίδια στην τάξη υπό την καθοδήγηση του εκπαιδευτικού. Οι υπ. 2, 3, 5 μπορούν να αξιοποιηθούν κατ'επιλογήν, για συζήτηση γύρω από τη θεματική της ενότητας. Οι υπ. 4, 6 περιλαμβάνουν δραστηριότητες εξάσκησης σε ασκήσεις γραμματικής. Τ.Ε.: Ασκ. 1,2,3,4,5,6. Κατ'επιλογήν εμπεδωτικές ασκήσεις. ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ: Να αξιοποιηθεί το ποίημα «Τα παιχνίδια του αγέρα».	Περίπου 7-9 διδακτικές ώρες.
23η Ενότητα Για να γελάσουμε...	Β.Μ.: Να διδαχθούν προαιρετικά οι υπ.: -6 (σελ. 65)	Περίπου 7-9 διδακτικές ώρες

(σελ. 59) Υποενότητες 1. (σελ. 60) 2. (σελ. 61) 3. (σελ. 62) 4. (σελ. 63) 5. (σελ. 64) 6. (σελ. 65) 7. (σελ. 65) 8. (σελ. 66)	-7 (σελ. 65) -8 (σελ. 66) Οι ανωτέρω υπ. είναι εμπεδωτικές δραστηριότητες της θεματικής της ενότητας. Οι υπ. 1, 2, 3 προσφέρονται για συζήτηση, για ομαδικές εργασίες γύρω από τον Αριστοφάνη, τον Καραγκιόζη και το Θέατρο Σκιών, για δραματοποίηση, για παρακολούθηση παράστασης Καραγκιόζη (σε βίντεο ή δια ζώσης), κ.ά. Οι υπ. 4, 5 προσφέρονται για εξάσκηση ατομικά ή σε дуάδες. Τ.Ε.: Ασκ. 1,2,3,4,5,6,7. Κατ'επιλογήν εμπεδωτικές ασκήσεις. Να αξιοποιηθεί προαιρετικά η άσκ. 8. Είναι εμπεδωτική της υπ. 8. ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ: Να αξιοποιηθεί το κείμενο «Ο Μέγας Αλέξανδρος και το Καταραμένο Φίδι». Να αξιοποιηθούν προαιρετικά «Η πινεζοβροχή», «Η οδοντόβουρτσα» και «Είτανε μια κοπέλα από τη Σάμο».	
24η Ενότητα Να σου πω τι έμαθα; (σελ. 67)	Β.Μ.: Η ενότητα παρουσιάζει αυξημένη δυσκολία για τους μαθητές. Προτείνεται να αξιοποιηθεί μόνο η υπ. 6 που προσφέρεται για συζήτηση σχετικά με το καλοκαίρι και τις διακοπές. Τ.Ε.: Να μην αξιοποιηθούν οι ασκήσεις του Τ.Ε. ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ: Να μην αξιοποιηθεί το Ανθολόγιο.	Περίπου 1 διδακτική ώρα.